

El llenguatge

Prometre i jurar

21/11/1979

¿Es poden considerar sinonims, els verbs prometre i jurar? No es pot pas dir que no, tant més que la definició del Diccionari del verb jurar es formula a partir del verb prometre. Més exactament: a partir dels verbs afirmen i prometre, ja que jurar comprèn totes dues idees, però revestint-les d'un caràcter solemne i fins i tot sagrat, «apel·lant a Déu, a una cosa jutjada sagrada, a una sanció superior, com a testimoni de la veritat de l'afirmació, de la sinceritat de la prometença», tal com explica el Diccionari Fabra. L'ús, d'altra banda, ha anat identificant cada vegada més els significats de jurar i de prometre, especialment a causa del procés de banalització a què han estat sotmesos aquests verbs en cert tipus de llenguatge actual, en què es jura i tot admetent aquesta banalització i aquesta significació tan afeblida, la intercanviabilitat de prometre i de jurar només és possible en les oracions d'una determinada estructura: quan aquests verbs duen com a complement directe una oració completiva (introduïda per la conjunció que) o bé el seu equivalent pronominal ho: Et prometo (o et juro) que hi penso constantment, Et prometo (o et juro) que faré el que em diràs, T'ho prometo (o t'ho juro).

En oracions d'altres tipus i en d'altres casos específics d'aplicació, l'ús de prometre i de jurar continua ben diferenciat, sense interferències habituals.

No creiem, per exemple, que en frases com **Li va prometre un braçalet**, Sempre compleix el que promet i Aquell xicot prometia molt, algú tingui la idea de substituir prometre per jurar, o bé que s'arribi a dir «prometre en fals» i «prometre un càrrec» en lloc de jurar en fals i jurar un càrrec. No se sap mai, però. Acabem de llegir un article en què, esmicolant el nostre optimisme, s'evoca el dia que el president Macià es va presentar al Parlament a «prometre» el càrrec. ¿Es que s'ha considerat que prometre és un verb més «català» que no pas jurar? Qui sap si es tracta d'una reacció contra l'ús tan banal de jurar a què ens hem referit. Jurar el càrrec de president de la Generalitat de Catalunya, però, comporta prou solemnitat perquè no hi desdiguí l'ús d'aquest verb. Llegint que va «prometre» el càrrec, més aviat ens inclinàriem a interpretar que el va prometre a algú, és a dir, que li va prometre que l'hi regalaria.